

سقوط آرام راهبردی در بازار فولاد

صنعت جهانی فولاد در حال گذار از دگرگونی دشوار و پرابهام است. در سال‌های اخیر و به‌ویژه با اوج‌گیری تغییرات در اسامال، ترکیبی از تنش‌های ژئوپلیتیکی، گسست‌های اقتصادی و تغییرات سیاستی زیست‌محیطی، این بخش را با فشارهای روزافزونی مواجه کرده است. پیامدهای درگیری‌های مسلحانه در اروپا و خاورمیانه، به‌همراه ظهور چارچوب‌های جدید نظارتی در حوزه کربن، زنجیره‌های تامین، اولویت‌های تجاری و چشم‌اندازهای بلندمدت صنعتی را دستخوش تغییر کرده‌اند. در شرایطی که صنعت فولاد جهانی دستخوش تغییرات بنیادین است، چین به‌عنوان یکی از بازیگران تعیین‌کننده، با کاهش تولید داخلی، رشد نزدیک به ۹ درصدی صادرات در نیمه‌نخست ۲۰۲۵ و واردات سنگ‌آهن در سطوح بالا، مسیر بازتنظیم راهبردی سیاست‌های خود را دنبال می‌کند. چین از یک‌سو با محدودیت‌های تجاری در بازارهای غربی، در پی اعمال تعرفه‌های ایالات‌متحده از دوره ترامپ روبه‌روست و از سوی دیگر، با درک روندهای جهانی، به‌ویژه در اروپا، تلاش می‌کند با آماده‌سازی برای الزامات زیست‌محیطی آینده، جایگاه صادراتی خود را تثبیت کند. در این میان، بازارهای منطقه‌ای مانند خاورمیانه و شمال آفریقا به مقصدی جایگزین برای فولاد چین تبدیل شده‌اند. ورود محصولات ارزان‌قیمت چینی به این بازارها، به‌ویژه در بخش‌هایی با حساسیت قیمتی زیاد، فشار رقابتی شدیدی بر تولیدکنندگان داخلی کشورهای منطقه وارد کرده است؛ از جمله ایران که بخشی از بازار سنتی خود را تحت‌تهدید می‌بیند.

در چنین شرایطی، صنعت فولاد ایران که طی سال‌های اخیر یکی از بازیگران مهم بازارهای منطقه‌ای و جهانی بوده است، در نقطه‌ای حیاتی قرار دارد. این صنعت که هم‌زمان با تحولات ژئوپلیتیکی و سیاست‌های محدودکننده داخلی با فشار مواجه شده، حالا باید در برابر رقبای قدرتمندی که با مزیت‌های قیمتی و زیرساختی وارد بازار شده‌اند، موقعیت خود را حفظ کند. عملکرد ضعیف در سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ که با افت ۴۵ درصدی در ارزش صادرات همراه بوده، نشانه‌ای از شدت گرفتن این چالش‌هاست.

در فضای سیاست‌گذاری فعلی که با تصمیمات شتاب‌زده، کنترل‌های سختگیرانه ارزی و ناهماهنگی‌های گمرکی همراه است، امکان برنامه‌ریزی و فعالیت بلندمدت برای تولیدکنندگان فولاد به‌طور جدی تضعیف شده است. در همین حال، کاهش محسوس تولید داخلی به‌دلیل کمبود برق و گاز اختلالات زنجیره تامین، محدودیت‌های بیشتری ایجاد کرده است.

این نشانه‌ای از فرسایش تدریجی زنجیره ارزش در صنعت فولاد کشور است. چرخش روزافزون تولیدکنندگان به‌سوی صادرات مواد خام، نظیر سنگ‌آهن، گندله و آهن‌اسفنجی، به‌جای محصولات نیمه‌نهایی یا نهایی، بازگشتی به صادرات کپارژس و پرچم است که مسیر ۲ دهه سرمایه‌گذاری در ظرفیت‌های پایین‌دستی را معکوس کرده و پیدآور الگوهای تکرارشونده در صنایعی نظیر پتروشیمی و معادن است؛ صنایعی که به‌دلیل فضای پرریسک و نبود افق روشن، از مسیر خلق ارزش فاصله گرفته‌اند. در این میان، شرکت‌هایی مانند فولاد مبارکه که پیش‌تر نیز اهدافی در زمینه تولید محصولات با ارزش‌افزوده زیاد، کاهش هزینه‌ها و افزایش رقابت‌پذیری را دنبال می‌کردند؛ اما این مسیر در پاره‌ای از زمان و در نتیجه تصمیمات مدیریتی متوقف شده بود، اکنون در دوره مدیریت جدید، بار دیگر این جهت‌گیری را در قالب مجموعه‌ای از پروژه‌های راهبردی در دستورکار قرار داده‌اند. با این حال، اجرای این برنامه‌ها همچنان با موانعی جدی مواجه است، از جمله بی‌ثباتی اقتصاد کلان، تنگنای منابع و تداوم ریسک‌های سیاسی. در نتیجه، بخشی از این اهداف در سطح اسناد باقی مانده و تمرکز عملی بسیاری از تولیدکنندگان همچنان بر مدیریت بحران است؛ روندی که با ادعاهای رسمی درباره حرکت به‌سوی توسعه زنجیره ارزش در تضاد قرار دارد. در سطح منطقه، تولیدکنندگان ایرانی در حال از دست دادن هماهنگی با روندهای جهانی هستند. در حالی که کشورهای حاشیه خلیج‌فارس در حال جذب سرمایه برای ایجاد زیرساخت‌های فولاد کم‌کربن هستند، ایران از این روند فاصله گرفته است. خلاف امارات یا عربستان که با همکاری شرکای اروپایی و آسیایی، در حال احداث تاسیسات منطق با مقررات زیست‌محیطی آینده هستند، ایران تاکنون اقدام معناداری در این زمینه نکرده است. این بی‌تحرکی زمانی نگران‌کننده‌تر می‌شود که در نظر بگیریم بازارهای آفریقا، جنوب آسیا و منطقه خاورمیانه به‌عنوان کلون‌های تقاضای آینده در حال شکل‌گیری هستند. وضعیت فعلی ایران نه تنها از نظر فناوری، بلکه از منظر راهبردی نیز ضعف جدی است، زیرا مسیر جهانی مشخص شده است. قوانین زیست‌محیطی، دیگر مفاهیم کلی و آینده‌نگرانه نیستند؛ بلکه در حال نهادینه شدن در سیاست‌های تجاری، مقررات مالی و قراردادهای تامین هستند. اتحادیه اروپا اکنون اجرای آزمایشی مکانیسم مرزی تنظیم کربن (CBAM) را آغاز کرده و سایر کشورها نیز به‌دنبال راه‌اندازی سازکارهای مشابه هستند. در چنین فضای، تولیدکنندگانی که فاقد استانداردهای کربنی باشند، عملاً از بازارهای سودآور کنار گذاشته خواهند شد. رویکرد فعلی ایران متکی بر صادرات مواد خام، سیاست‌های واکنشی و نظارت چندپاره‌یادار نیست. مهم‌تر آنکه، این رویکرد یکی از منابع اصلی ارزآوری غیرنفتی کشور، اشتغال صنعتی و موقعیت منطقه‌ای ایران را با خطر فرسایش مواجه کرده است. این الگو، محدود به صنعت فولاد نیست. در صنایع پتروشیمی، مس و حتی کشاورزی نیز نتایج مشابهی مشاهده شده‌اند؛ جایی که سیاست‌گذاری پرنوسان، مداخلات دستوری و محدودیت‌های صادراتی، تولید را از مسیر ارزش‌آفرینی خارج کرده‌اند. در هر مورد، بازگشت به خام‌فروشی به‌عنوان راهکار موقتی، در بلندمدت به تضعیف رقابت‌پذیری انجامیده است.

در صورت تداوم مسیر فعلی، صنعت فولاد ایران نه تنها بخشی از ظرفیت تولیدی و صادراتی خود را از دست خواهد داد، بلکه جایگاه راهبردی‌اش در نظم جدید بازار جهانی نیز تضعیف خواهد شد. ادامه خام‌فروشی، واگذاری بازارهای منطقه‌ای به رقبای بی‌توجهی به تحولات ساختاری همچون الزامات زیست‌محیطی، ایران را از یک بازیگر صنعتی به یک صادرکننده صرف مواد اولیه تقلیل خواهد داد. این، نه صرفاً یک عقب‌نشینی اقتصادی، بلکه عقب‌نشینی از آینده است.

به گفته رئیس قوه قضائیه، قابل‌کتمان نیست که ممکن است به‌واسطه تحریم‌ها یا کم‌آبی‌ها یا سایر علل، در برخی اقلام، گرانی رخ دهد، اما برخی از گرانی‌ها، حقیقتاً غیرمتعارف است.

به گزارش مرکز رسانه قوه قضائیه، حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای، طی سخنانی در نشست شورای عالی قوه قضاییه گفت: قابل‌کتمان نیست که ممکن است به‌واسطه تحریم‌ها یا کم‌آبی‌ها یا سایر علل، در برخی اقلام، گرانی رخ دهد، اما برخی از گرانی‌ها، حقیقتاً غیرمتعارف

برخی از گرانی‌ها غیرمتعارف است

است؛ در قضیه گران شدن غیرمتعارف برنج، من با وزیر جهادکشاورزی صحبت کردم و موضوع برخی گزارش‌های واصله ناظر بر احتسکار قابل‌توجه برنج توسط یک شرکت را مطرح کردم؛ وزیر مربوطه، به‌سرعت موضوع را رسیدگی کرد و اعلام داشت که همان شرکت مدنظر، مقدار معتنابهی از برنج ایرانی را خریداری کرده و در انبارهایی جدا از سامانه جامع انبارهای کشور، نگهداری کرده و به‌همین سبب و همچنین به‌دلیل عرضه کالای فاقد نرخ درج‌شده در بازار، برای

تامین آب وظیفه وزارت نیرو است و به شهرداری ارتباطی ندارد

اما موضوع آب و کمبود آن پیش‌بینی نشده بود. باید بارندگی داشته باشیم تا بتوانیم به آب دسترسی داشته باشیم و در غیر این صورت، با مشکل کم آبی دست‌به‌گریبان خواهیم بود که امسال بدترین وضعیت را در این زمینه شاهد بوده‌ایم. رئیس شورای شهر تهران با بیان اینکه هنوز به جمعیتی که پیش‌بینی می‌شد با آن به کم‌آبی برسیم، نرسیده‌ایم، اما امروز شاهد کمبود آب هستیم، یادآور شد: تهران به‌لحاظ جغرافیایی، توسعه پیدا نکرده است؛ کمااینکه در طرح تفصیلی به این موضوع توجه کردیم و مساحت را در طرح از ۸۵۰ کیلومتر به ۷۵۰ کیلومتر کاهش دادیم. البته تهران از لحاظ حریم، وضعیت نامناسبی دارد و بحث‌های مفصلی درباره آن داریم که اگر به‌نتیجه نرسیم، مجبور می‌شویم مسائل آن را

تاکید عارف بر شفاف‌سازی بودجه امسال

و امور اقتصادی و دارایی، دبیر هیات‌دولت، سخنگوی دولت، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور، رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت و مسئولان دستگاه‌های امر حضور داشتند، بر لزوم شفاف‌سازی و تدوین بودجه امسال تاکید کرد. در ادامه گزارش برنامه اجرایی «شفاف‌سازی درآمدها و هزینه‌های شرکت ملی نفت ایران» موضوع جزء ۱۸ ماده ۱۱۹ و همچنین تعیین تکلیف بدهی‌های دولت به سازمان تامین‌اجتماعی،

بیانیه ۴ کشور اروپایی فرافکنی است

که شاهد حملات رژیم‌صهیونیستی با حمایت چند کشور غربی از جمله آلمان و امریکا است، شاهد گرسنگی ساکنان این باریکه است. وی افزود: جامعه جهانی به‌هیچ‌عنوان نتوانست به مسئولیت‌های خود عمل کند و شورای امنیت به‌دلیل کارشکنی مستمر امریکا، از صدور حتی یک قطعنامه ساده برای درخواست توقف نسل‌کشی و کمک به مردم بی‌پناه فلسطین درمانده‌ایم و شاهد آن هستیم که باوجود وضوح قواعد بین‌المللی و اینکه طبق اسناد بین‌المللی همه کشورها موظف به اقدام برای توقف نسل‌کشی مجازات و محاکمه جنایتکاران و کمک‌رسانی به مردم غزه هستند، هیچ اقدام در خور و موثری اتفاقی نیفتاده است. وی با تاکید بر اینکه همکاری‌های آژانس با ایران باید براساس

سخنگوی وزارت خارجه به بیانیه ۴ کشور اروپایی که ایران را به تهدیدات امنیتی منهدم کردند، واکنش نشان داد و آن را بی‌مبنا و مضحک دانست و هدف اصلی آن را، انحراف افکار عمومی از جنایات غزه دانست.

به‌گزارش مهر، اسماعیل بقایی در نشست خبری،

ضمن تبریک روز خبرنگار، اظهار کرد: هم در کشور و هم در سطح منطقه، عزادار خبرنگارانی هستیم که جان‌شان را در راه حقیقت و کشف انحراف‌ها از دست دادند. ۲۳۰ نفر از اهالی رسانه در غزه به شهادت رسیدند. امروز هم میزبان خانواده شهید نیما رجب‌پور، از شهدای ساختمان شیشه‌ای صداوسیما هستیم.

وی گفت: تحولات در منطقه ما بسیار سریع است. غزه هم‌زمان

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس از تصویب کلیات طرح تشکیل نهاد تنظیم‌گر مستقل برای رفع انحصار و اصلاح تعرفه‌گذاری خبر داد. به‌گزارش مهر، زینب قیصری در نشست کمیسیون انرژی اتاق ایران که با موضوع بررسی بسته پیشنهادی کمیسیون انرژی درباره حل تعهدات ارزی نیروگاه‌ها به بانک‌های عامل، برگزار شد، از تصویب کلیات طرح تشکیل نهاد تنظیم‌گر مستقل برای رفع انحصار و اصلاح تعرفه‌گذاری خبر داد و گفت: ناترازی در انرژی به‌ویژه در بخش برق به‌دلیل کمبود تولید یا مدیریت نادرست مصرف نیست، بلکه ناشی از اقتصاد معیوب این صنعت است. وی با بیان اینکه قوانین موجود در این حوزه به‌دلیل تعارضات یا عدم‌اجرا نتوانسته‌اند تا موانع این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس از تلاش برای ایجاد نهاد تنظیم‌گر مستقل خبر داد و گفت: کلیات این طرح در مجلس تصویب و با همکاری اتاق بازرگانی و دستگاه‌های مرتبط، جزئیات آن در ۱۰ تا ۱۱ نشست بررسی شده است. این نهاد باید خارج از وزارت نیرو و ذیل شورای رقابت با حفظ استقلال

برخی از گرانی‌ها غیرمتعارف است

شرکت مزبور در تعزیرات پرونده تشکیل شده است. در همین راستا، خطاب به وزیر دادگستری و سازمان تعزیرات تاکید دارم که نسبت به تعیین تکلیف سریع این پرونده اقدامات عاجل را انجام دهید.

وی بیان کرد: همان‌طور که صداوسیما هم در گزارش خبری منعکس کرد؛ در قضیه برنج وارداتی نیز، ظاهراً تخلفاتی صورت گرفته است که سازمان تعزیرات در این رابطه نیز، ورود داشته است؛ بر همین اساس، تاکید دارم که پرونده مربوطه در این حوزه نیز به‌سرعت و دقت، منتهی به صدور رأی شود.

تامین آب وظیفه وزارت نیرو است و به شهرداری ارتباطی ندارد

صریح و روشن مطرح کنیم. چمران با تاکید بر اینکه برای رفع مشکل کم‌آبی، موضوع انتقال آب از سد طالقان را در دستور کار قرار دادیم، یادآور شد: براساس آنچه اعلام شده، کار چهادی در این زمینه انجام و پیش‌بینی می‌شود تا پایان شهریور، آب این سد به تهران برسد. وی افزود: شهرداری تهران بیش از هزار و ۶۰۰ میلیاردتومان برای انتقال آب به وزارت نیرو کمک کرده و امیدواریم آبفا بتواند تامین آب را به‌خوبی انجام دهد. تامین آب، وظیفه وزارت نیرو است و به شهرداری ارتباطی ندارد. اگر شهرداری آب بوستان‌ها را توسط چاه‌ها تامین کرده، به‌واسطه طرح سال‌های گذشته است؛ هرچند شهرداری امروز بیشتر از سباب استفاده می‌کند.

شهرداری‌ها، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا و موارد مشابه موضوع بند ۱۷ ماده ۱۱۹ قانون برنامه هفتم ارائه و بحث و تصمیم‌گیری شد. همچنین اعضای این جلسه درباره راهکارهای رفع تعهدات و بدهی‌های دولت و تسویه بدهی‌ها بحث، تبادل‌نظر و تصمیم‌گیری کردند.

مصوبه مجلس تعیین نشود، از سفر عارف به ترکمنستان، خبر داد و گفت: معاون اول رئیس‌جمهوری قرار است برای شرکت در اجلاس کشورهای در حال توسعه محصور در خشکی به ترکمنستان سفر کند. نقش ایران به‌عنوان پل ارتباطی بین کشورهای محصور در خشکی در همسایگی ما بسیار مهم است و قرار است برنامه ۱۰ساله توسعه کشورهای محصور در خشکی تدوین شود.

بقاییی درباره اعمال تحریم‌های ایالات‌متحده علیه شرکت‌ها و افراد در شرکت کشتیرانی ایران، بیان کرد: اینکه اقدام امریکا خلاف امور بین‌الملل است، تردیدی نیست. طی این چند دهه باوجود فشارها و تحریم‌ها، توانستیم کشورمان را حفظ کنیم و با اقدامات یک‌جانبه مقابله کنیم. اقدامات امریکا فقط علیه ایران نیست و همه کشورها را تحت‌تاثیر قرار داده است.

تشکیل نهاد تنظیم‌گر مستقل در صنعت برق کلید خورد

موجود، بخشی از برق باید در تابلوی آزاد عرضه شده و بخشی نیز از طریق قراردادهای دوجانبه با صنعت به‌فروش برسد. وی با تاکید بر کاهش مصرف برق در بخش خانگی، گفت: مصرف برق باید به‌گونه‌ای مدیریت شود که میزان و ساعات خاموشی افزایش نیابد و با توسعه نیروگاه‌های خورشیدی این کمبود جبران شود. هدف نهایی این است که با اجرای این فرمول پیشنهادی، مشکلات نیروگاه‌ها حل شده و پراخت اقساط بدهی‌ها تسهیل شود. این موضوع علاوه بر حل مسائل مالی، موجب توسعه سریع‌تر نیروگاه‌های تجدیدپذیر خواهد شد. صیامی افزود: اگر همه بخش‌ها به‌خوبی همکاری کنند، ظرف یک سال نه تنها بدهی‌ها تعیین تکلیف می‌شود، بلکه پروژه‌های توسعه‌ای نیز وارد فاز عملیاتی خواهند شد. وی یادآور شد؛ این روند می‌تواند به شکل‌گیری نگرشی مثبت در بخش خصوصی کمک کرده و روند بهبود وضعیت صنعت را تسریع کند. دبیر کمیسیون اقتصادی دولت خاطر نشان کرد: تاکنون کلیات پیشنهادات مطرح شده و نیاز است، اعداد و ارقام دقیق‌تر برای بررسی‌های تخصصی و تصمیم‌گیری نهایی ارائه شود. مذاکرات و گفت‌وگوها با وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط حداقل تا ۴ سال ادامه خواهد داشت تا به توافق نهایی برسند.

زوار سفر اربعین را به روزهای پایانی موکول نکنند

زائر از مرز مه‌ران عبور کرده‌اند و پیش‌بینی می‌شود، این رقم در روزهای آینده به‌طور قابل‌توجهی افزایش یابد. مومنی گفت: لازم است زائران محترم زمان را مدیریت کنند و سفر خود را به روزهای منتهی به اربعین موکول نکنند تا شاهد تراکم و توقف بیش از حد نباشیم. وزیر کشور توضیح داد: همه ظرفیت کشور اعم از نیروهای حمل‌ونقل، امدادی، انتظامی، مرزبانی، نظامی و همچنین مجموعه استانداردها را در خدمت‌رسانی به زائران به‌کار گرفته شده‌اند تا این سفر معنوی با کمترین مشکل و بیشترین رضایت انجام شود و اکنون هرجایی را نگاه می‌کنید، تلاش جمعی و خدمتگزاری حسینی مشاهده می‌شود. وی در پایان با قدردانی از مشارکت مردمی و دستگاه‌های اجرایی گفت: الحمدلله تا این لحظه حرکت زائران روان است و مشکل خاصی در تردد وجود ندارد. اسکندر مومنی روز دوشنبه ۱۳مرداد در بدو ورود به ایلام همراه استاندار و جمعی از مسئولان بر مزار ۲ شهید گمنان در سه‌راهی جندالله شهرستان مه‌ران حضور یافت و ضمن خواندن فاتحه، به مقام شامخ شهدا ادای احترام کردند. شرکت در نشست ستاد اربعین استان از دیگر برنامه‌های سفر وزیر کشور به ایلام است. پیش‌بینی می‌شود در اربعین امسال، ۴ میلیون تردد در زائر از پایانه مرزی مه‌ران ثبت شود.

وزیر کشور باالشاره به افزایش چشمگیر موج خروج زائران از پایانه مرزی مه‌ران استان ایلام، از زوار اربعینی خواست سفر خود را به روزهای پایانی موکول نکنند تا از ازدحام و توقف‌های احتمالی جلوگیری شود. به‌گزارش ایرنا، اسکندر مومنی روز دوشنبه در بازدید میدانی از پایانه مرز مه‌ران اظهار کرد: براساس پیش‌بینی‌ها، موج خروج زائران از دوشنبه رو به افزایش رفته و این روند، تا هفته آینده به اوج خود می‌رسد. وی افزود: خوشبختانه تمهیدهای لازم اتخاذ شده و هماهنگی مناسبی میان همه دستگاه‌های اجرایی، انتظامی و امدادی برقرار است. وزیر کشور با ارائه گزارشی از روند آماده‌سازی و ساماندهی پایانه‌های مرزی افزود: حدود ۲ هفته گذشته، نشست سه‌جانبه‌ای با وزیران کشور عراق و پاکستان برگزار شد که خوشبختانه مصوبات جلسه در حال اجراست و شاهد تسهیل تردد زائران در مرزها هستیم. مومنی با تصریح بر نقش سامانه «سجاد» در ارتقای مدیریت تردد زائران اربعین گفت: سامانه سجاد که از سال قبل راه‌اندازی شد، موجب کاهش توقف زائران در مرز شده و خوشبختانه امسال نیز به‌طور کامل فعال بوده و عملکرد قابل‌قبولی داشته است. وی باالشاره به تردد بیش از ۵۰۰ هزار زائر از مرز مه‌ران در روزهای اخیر اظهار کرد: تا این لحظه بیش از ۵۰۰ هزار

تالاب «نوروز لو» در میاندوآب – استان آذربایجان غربی منبع: ایرنا